

H O T Ă R Ă R E A nr.1-385/2024
cu privire la examinarea contestației cet. XXXXXXXX XXXXXXXX împotriva hotărârii
Colegiului de disciplină și etică nr.3-139/2022 din 16.12.2022

28 noiembrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând în ședință deschisă contestația cet. XXXXXXXX XXXXXXXX împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-139/2022 din 16.12.2022, audiind informația prezentată de către doamna Elena Roșior, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

La xx.xx.2022 doamna Olesea Stamate, deputată în Parlamentul Republicii Moldova, a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor, urmare a audienței cet. XXXXXXXX Vladimir, pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise de către procurorii din cadrul procuraturii raionului Criuleni.

1. Cu privire la argumentele sesizării:

Cu referire la fondul pretensei cauze disciplinare se menționează că la xx.xx.2022 cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a fost primit în audiență de către deputata în Parlamentul Republicii Moldova, Olesea Stamate. În cadrul audienței, petentul a pus în evidență 3 situații faptice, cu anexarea copiilor de pe unele acte procedurale, în care procurorii procuraturii raionului Criuleni (în speță - procurorul-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Petru Tofan, și procurorii în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco și Felicia Costișanu) și-ar fi exercitat obligațiile de serviciu abuziv și contrar legii, după cum urmează:

- la xx.xx.2022 procurorul Ivan Rapeșco a adoptat ilegal o ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale, cu clasarea procesului penal, ordonanță a cărei legalitate a fost confirmată de procurorul-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Petru Tofan;

- investigarea defectuoasă a unui caz de violare a domiciliului, cu aplicarea violenței, în care cet. XXXXXXXX XXXXXXXX are calitate de victimă și în care probele solicitate spre administrare de dumnealui, fie nu au fost administrate, fie au fost desconsiderate;

- investigarea incompletă a unui accident rutier, cu neincriminarea contravenientului a unui capăt suplimentar de acuzare contravențională – părăsirea locului accidentului rutier (art.243 CC).

Autorul sesizării nu a indicat concret ce abateri disciplinare prevăzute de art.38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură au fost comise sau, după caz, care este încadrarea juridico-disciplinară a acțiunilor/inacțiunilor procurorilor Petru Tofan, Ivan Rapeșco și Felicia Costișanu.

Aferent primei spețe s-a constatat că la xx.xx.2020, în Registrul nr.X de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni a Procuraturii raionului Criuleni, sub nr.XXX-xx a fost înregistrată plângerea cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, în care acesta a susținut că, la xx.xx.2020, în intervalul orelor xx^{xx}-xx^{xx}, aflându-se la distanța de 1 m. de poarta gospodăriei sale din s.XXXXXXX, raionul XXXXXXXX, un colaborator de poliție, fără motiv, l-a lovit cu palma la cap și l-a târât de gât, doborându-l. În continuare, cet XXXXXXXX s-a târât în garajul

gospodăriei sale și, fiind ajuns din urmă de colaboratorii de poliție, a fost bătut cu picioarele sub coaste și peste picioare, iar unul dintre polițiști a aplicat în privința lui dispozitivul cu electroșoc. În rezultat, cet. XXXXXXXX XXXXXXXX și-a pierdut cunoștința. După aceasta a fost încătușat ilegal și transportat la Inspectoratul de poliție XXXXXXXX. În drum spre Inspectorat, în automobil, a fost lovit de un polițist cu pumnii în coaste. Cet. XXXXXXXX XXXXXXXX susține că prin acțiunile polițiștilor i-au fost cauzate leziuni corporale și un prejudiciu moral manifestat prin intimidare.

În baza materialelor procesului penal, procurorul în Procuratura raionului XXXXXXXX, XXXXXXXX XXXXXXXX, a dispus la xx.xx.2020 refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Urmare a examinării plângerii cet. XXXXXXXX XXXXXXXX din xx.xx.2020, prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Petru Tofan, din xx.xx.2020, s-a dispus respingerea plângerii ca neîntemeiată. Totodată, prin aceeași ordonanță, s-a dispus completarea ordonanței adoptate de către procurorul XXXXXXXX XXXXXXXX. Legalitatea și temeinicia ordonanței din xx.xx.2020 a fost confirmată și prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei XXXXXXXX din xx.xx.2020.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2021, a fost admisă cererea de recurs a cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, fiind casată încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei XXXXXXXX din xx.xx.2020 și declarate nule ordonanțele din xx.xx.2020 și din xx.xx.2020, materialele procesului penal fiind restituite procuraturii raionului Criuleni pentru completarea investigațiilor.

În continuare, prin ordonanța din xx.xx.2021, procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco, a dispus repetat refuzul în pornirea urmăririi penale¹.

La xx.xx.2021 în Procuratura raionului Criuleni a fost înregistrată plângerea cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, care a solicitat anularea ordonanței din xx.xx.2021 și „*recalificarea corectă a acțiunilor inculpaților (persoanelor care m-au maltratat, au aplicat forța fizică ilegal - art.166/1 alin.(2) Cod penal, cu remiterea cauzei penale în judecată.*”

Prin ordonanța procurorului ierarhic superior, Petru Tofan, din xx.xx.2021, s-a dispus respingerea plângerii înaintate, ca neîntemeiată.

La xx.xx.2022, judecătorul de instrucție a admis contestația depusă de către cet. XXXXXXXX și a dispus anularea ordonanțelor din xx.xx.2021 și din xx.xx.2021, cu obligarea procurorului să efectueze investigații suplimentare pe acest caz.

La xx.xx.2022, procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco, a dispus repetat refuzul în pornirea urmăririi penale, pe motiv că în acțiunile angajaților XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX nu sunt prezente elementele componente ale infracțiunii. La momentul verificărilor întreprinse de către Inspecția procurorilor, ordonanța din xx.xx.2022 nu era contestată de către cet. XXXXXXXX XXXXXXXX la procurorul ierarhic superior².

Cu referire la cea de a doua speță s-a constatat că la xx.xx.2021 în Registrul nr.X de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni a Inspectoratului de Poliție XXXXXXXX a fost înregistrat procesul penal nr.xxxxxxxxxx, inițiat în baza plângerii cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, cu privire la acțiuni de huliganism, comise de către numiții XXXXXXXX XXXXXXXX și XXXXXXXX la data de xx.xx.2021, manifestate prin vătămarea sa corporală și încălcarea ordinii publice.

¹ Fapta nu întrunește elementele infracțiunii

² La xx.xx.2022 dl XXXXXXXX a solicitat repetat să i se prezinte copia ordonanței din xx.xx.2022.

La xx.xx.2021, procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Felicia Costișanu, a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În urma examinării plângerii cet. XXXXXXXX XXXXXXXX din 28.10.2021, prin ordonanța xxxxxxxxxxxxxxxx al Procuraturii raionului XXXXXXXX, XXXXXXXX XXXXXXXX din xx.xx.2021, s-a dispus respingerea acesteia ca neîntemeiată.

La xx.xx.2022 prin ordonanța adjunctului Procurorului General interimar, XXXXXX XXXXXXXX, s-a dispus anularea ordonanțelor menționate *supra*, cu reluarea investigațiilor pe caz.

După efectuarea investigațiilor suplimentare, având la bază propunerea organului de urmărire penală de a nu începe urmărirea penală, la xx.xx.2022, prin ordonanța xxxxxxxx în Procuratura raionului XXXXXXXX, XXXXXX XXXXXX, s-a dispus repetat refuzul în pornirea urmăririi penale. Concomitent, XXXXXX XXXXXXXX a dispus prin aceeași ordonanță pornirea procesului contravențional în baza art.78 alin.(1) din Codul contravențional³ în privința lui XXXXXXXX XXXXXXXX. Contravenientul a fost recunoscut la xx.xx.2022 vinovat de comiterea contravenției, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de amendă de x unități convenționale⁴.

În contextul celei de a treia spețe, se relevă că la xx.xx.2021 în X-x de evidență a altor informații referitor la infracțiuni și incidente a XXXXXXXX sub nr.xxxx, a fost înregistrată informația telefonică, iar ulterior și cererea dlui XXXXXXXX XXXXXXXX, în care se menționa că la aceeași dată, ora xx^{xx}, în s.XXXXXX a fost tamponat de un automobil de model „X”, cu n/î X xxx, condus de vecinul său, XXXXXXXX XXXXXX.

Potrivit raportului de expertiză judiciară din xx.xx.2021, la examinarea medico-legală a cet.XXXXXXXXXX XXXXXXXX leziuni corporale vizibile nu s-au constatat. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție din xx.xx.2021, XXXXXX XXXXXX a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art.354 Cod contravențional⁵ și amendat cu X unități convenționale. Despre decizia contravențională adoptată XXXXXX XXXXXXXX a fost informat prin scrisoarea nr.xx/xx-xxxxx din xx.xx.2021.

2. Decizia Inspecției Procurorilor din xx.xx.2022:

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor procurorului nominalizat prin prisma criticilor formulate de către cet. XXXXXXXX XXXXXXXX.

Circumstanțele reflectate în sesizarea cet. XXXXXXXX XXXXXXXX au fost cercetate de către Inspecția procurorilor, care, prin Decizia din xx.xx.2022, a dispus încetarea procedurii disciplinare, dat fiind faptul că nu au fost identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor nominalizați.

Astfel, pentru a stabili dacă prin acțiunile/inacțiunile lor procurorii au comis abateri disciplinare, Inspecția procurorilor a efectuat o evaluare atât a cadrului legal pretins a fi încălcat, cât și a impactului pe care l-au avut acțiunile pretins ilegale în evoluțiile celor trei spețe.

³ Maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

⁴ La xx.xx.2022 XXXXXXXX X. a achitat X lei amendă (Ordinul de încasare a numerarului nr.xxxxxxxxx din xx.xx.2022).

⁵ Huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice

Din perspectivă disciplinară, Inspekția procurorilor a verificat dacă acțiunile procurorului-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Petru Tofan și ale procurorilor în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco și Felicia Costișanu întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute la art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură – *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu*.

Cu referire la prima speță, Inspekția a constatat că drept temei pentru anularea inițială de către Curtea de Apel Chișinău și, ulterior, de către judecătorul de instrucție a ordonanțelor procurorilor, a fost reținut faptul că investigația nu a fost desfășurată sub toate aspectele, în concluzie aceasta (n.a. - *investigația*) a fost apreciată de instanțele de control judiciar al procedurii prejudiciare, drept ineficientă. Instanțele de judecată nu au constatat efectuarea ilegală a vreoa unei acțiuni de investigație în cadrul procesului penal, raționamentele acestora fiind fundamentate pe aspecte de interpretare și apreciere a probatoriului administrat, concluzia fiind că investigația efectuată nu corespunde standardelor de eficiență. Atare stare de lucruri induce prezumția că, la adoptarea ordonanțelor de refuz în începerea urmăririi penale din xx.xx.2021, xx.xx.2021 și xx.xx.2022, procurorii au acționat cu bună-credință în procesul de investigare, iar soluțiile au fost adoptate exclusiv din analiza probatoriului administrat.

Cu referire la cea de-a doua speță, Inspekția a stabilit că intervenția adjunctului Procurorului General interimar în procesul de anulare a ordonanțelor procurorilor din xx.xx.2021 și xx.xx.2021, a fost axată, în special, pe două acte medicale, trimitere-extras din xx.xx.2021 și altul din xx.xx.2021 (n.a. - *posterior adoptării ordonanței de către procurorul F.Costișanu*), eliberate de secția consultativă a IMSP Spitalul raional Xxxxxx, în care sunt descrise constatări medicale, ce nu au fost puse la baza formulării concluziilor expertizei medicale inițiale. Altfel spus, ordonanța adjunctului Procurorului General interimar a fost întemeiată pe existența unor circumstanțe noi, de care nu au avut cunoștință procurorii Procuraturii raionului Criuleni la momentul adoptării soluțiilor lor. Mai mult ca atât, constatat că, la moment, tot în baza unei soluții de refuz în începerea urmăririi penale, a fost declanșat un proces contravențional, finalitatea căruia a fost sancționarea contravențională a lui Xxxxxxxx Xxxxxxx, iar pedeapsa a fost deja executată.

Cu referire la cea de-a treia speță, Inspekția procurorilor a stabilit că, de la înregistrarea delictului și până la soluționare, acesta a fost în competența exclusivă a Inspectoratului de poliție Xxxxxxx. Or, potrivit competențelor, procurorii nu sunt învestiți cu atribuții de investigare/examinare a altor informații și incidente referitoare la infracțiuni, iar în partea ce se referă la contravenții, procurorii pot interveni fie în situația în care constată contravenții urmare a dispunerii refuzului în începerea urmăririi penale, fie în cazul săvârșirii contravenției prevăzute de art.336 Cod contravențional⁶. Alte situații de intervenție a procurorilor în domeniul contravențional sunt prohibite de lege. *Inter alia*, s-a constatat că pe refuzul colaboratorilor de poliție de a documenta inclusiv contravenția prevăzută de art.243 Cod contravențional, cet. Xxxxxxxx a sesizat Inspectoratul General de Poliție prin adresa nr.X-xxxx din xx.xx.2022, urmând a fi informat corespunzător de organul abilitat (n.a.- *aparent, acțiunile lui Xxxxx Xxxxx nu întrunesc elementele contravenției prevăzute de art.243 Cod contravențional, or, în rezultatul tamponării, potrivit raportului de expertiză, la dl Xxxxxxxx nu au fost stabilite leziuni corporale, [cel puțin vătămări corporale neînsemnate] astfel lipsind elementul*

⁶ Nesubordonarea cu rea-voință dispoziției sau cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept

prejudiciabil a contravenției prevăzute la art.242 Cod contravențional. În altă ordine de idei, s-a menționat că eventuala încălcare a obligațiilor de serviciu de către colaboratorii de poliție nu este în apanajul competențelor Inspecției procurorilor.

În procedura de verificare Inspecția procurorilor a mai constatat că toate soluțiile procurorilor au fost comunicate autorului plângerilor, conțin elementul de motivare atât în fapt, cât și în drept, termene de procedură imperative nu au fost încălcate sau acțiuni de procedură realizate cu încălcarea legii nu au fost stabilite.

În atare circumstanțe, s-a concluzionat că în toate cazurile petiționarului i-a fost respectat dreptul la un recurs efectiv împotriva ordonanțelor/deciziilor procurorilor, garanție inerentă noțiunii de proces echitabil, nefiind identificate probe care să demonstreze că procurorii de caz au acționat cu rea-credință, irațional sau nerezonabil.

Mai mult, în condițiile în care, în prezent, soluțiile finale adoptate sunt în vigoare și nu divaghează de la cele anterior adoptate, iar pe marginea procesului penal menționat se poate realiza un control ierarhic și, ulterior, judiciar, angajarea unei răspunderi disciplinare a procurorilor este inadmisibilă.

3. Contestarea deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022

Nefiind de acord cu soluția adoptată de Inspecția procurorilor, cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a contestat-o la xx.xx.2022. În susținerea contestației depuse autorul acesteia a invocat circumstanțe similare celor menționate în sesizare și a solicitat anularea Deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022. Totodată, în mod repetat a solicitat sancționarea procurorilor din cadrul Procuraturii raionului Criuleni, pentru încălcarea legii la exercitarea obligațiilor de serviciu.

4. Poziția Colegiului de Disciplină și Etică:

Prin Hotărârea nr.3-139/2022 din 16.12.2022, Colegiul de disciplină și etică a respins contestația depusă de cet. XXXXXXXX XXXXXXXX împotriva Deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, adoptată în urma examinării sesizării, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, presupus a fi comise de către procurorul-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Petru Tofan, procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco și ex-procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Felicia Costișanu.

Examinând cauza disciplinară de referință, Colegiul de disciplină și etică a apreciat critic alegațiile petentului privind investigarea defectuoasă pe marginea plângerilor înaintate și adoptarea unor soluții nefondate și a stabilit că procurorii vizați și-au desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care le oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), circumstanțe care, nu pot servi temei pentru tragerea lor la răspundere disciplinară.

Totodată, a marcat că *exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cererii respective de către procurorul, nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, respectarea principiului independenței decizionale, excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.*

Pe cale de consecință, Colegiul de disciplină și etică a estimat că decizia Inspecției

procurorilor din xx.xx.2022 este întemeiată și legală, motiv din care a respins contestația cet. XXXXXXXX XXXXXXXX.

5. Contestarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-139/2022 din 16.12.2022

La data de xx.xx.2022 cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a contestat Hotărârea Colegiului de disciplină și etică, solicitând *constatarea abaterilor disciplinare în acțiunile procurorului-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Petru Tofan, procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco și ex-procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Felicia Costișanu.*

Potrivit contestatarului, Colegiu nu a apreciat corect acțiunile procurorului Ivan Rapeșco, care ar fi falsificat în mod repetat dosarul, înlăturând probe importante și lăsând dosarul în nelucrare un timp îndelungat. Mai mult, procurorul Ivan Rapeșco nu ar fi executat indicațiile judecătorului de instrucție din xx.xx.2022, care a obligat procurorul să facă investigații suplimentare pe dosar. Despre ilegalitățile procurorului Ivan Rapeșco este informat procurorul-șef, Petru Tofan, care nu a întreprins măsuri.

6. Aspecte cu privire la examinarea contestației în fața Consiliului:

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 28.11.2024, Inspekția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorul-șef, Mircea Roșioru.

Aferent fondului cauzei disciplinare, domnul Mircea Roșioru a menționat că, și în prezent, în lucrările administrate de procurori se perpetuează aceeași stare de lucruri ca și la etapa verificării efectuate de Inspekție or, soluțiile sunt aceleași, situație ce induce neidentificarea temeiurilor de sancționare a procurorilor vizați în procedura disciplinară.

Inspectorul a enunțat că în cazul prezentat, materialul probator administrat, atât în faza controlului de către Inspekția Procurorilor, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că elementele abaterii disciplinare menționate nu sunt întrunite. Respectiv, conform Inspectorului-șef, din tot fondul procedurii disciplinare Inspekția procurorilor nu a desprins elementele pentru care ar fi putut să intervină răspunderea disciplinară în raport cu procurorii nominalizați, motiv din care a solicitat să fie respinsă contestația autorului sesizării, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-139/2022 din 16.12.2022 și a Deciziei Inspekției procurorilor din xx.xx.2022.

În poziția sa, cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a susținut argumentele expuse în contestație, solicitând casarea deciziei Inspekției procurorilor și a Colegiului de disciplină și etică, cu adoptarea unei noi hotărâri privind sancționarea procurorilor Ivan Rapeșco și Felicia Costișanu, deoarece aceștia nu și-au exercitat corespunzător obligațiile de serviciu. Cu referire la Petru Tofan, petiționarul a menționat că acesta, probabil, nu este vinovat de felul în care au fost investigate plângerile sale.

Cu privire la procurorii vizați în procedura disciplinară de referință, Consiliul a stabilit că aceștia au solicitat examinarea subiectului în lipsa lor. Mai mult ca atât, procurorii nominalizați au susținut pozițiile exprimate pe caz în cadrul verificării argumentelor sesizării.

7. Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor:

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare prin prisma criticilor formulate de către cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, ținând cont de argumentele prezentate de către Inspectorul din cadrul Inspekției procurorilor, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată că soluția dispusă de Colegiul

de disciplină și etică urmează a fi menținută, cu respingerea contestației, ca fiind neîntemeiată.

Consiliul reține că hotărârea Colegiului de disciplină și etică vizată este întemeiată, se bazează pe o motivare explicită în raport cu criticile formulate de către și conține clarificări adecvate privind cauzele respingerii contestației, circumstanțe care sunt compatibile cu analiza situației ce constituie obiect al procedurii disciplinare și se aliniază substanței concluziilor formulate în hotărârea contestată.

Consiliul Superior al Procurorilor constată că cet. XXXXXXXX XXXXXXXX nu i-au fost încălcate drepturile, or, sesizarea înaintată a fost examinată prin prisma legalității, iar prin răspunsurile organului de urmărire penală și ale Inspecției procurorilor i-a fost explicat motivul respingerii sesizării depuse.

În ceea ce privește răspunderea disciplinară a procurorilor, aceasta este una specială și derivă din statutul profesional distinct al acestora, ce prezintă anumite particularități specifice.

Legislația muncii, practica și doctrina în materia răspunderii disciplinare, au stabilit unanim că abaterea disciplinară reprezintă acea încălcare, cu vinovăție, a obligațiilor de serviciu sau a normelor de comportare la serviciu, constatând într-o acțiune sau omisiune, săvârșită de către o persoană, subiect al raporturilor de muncă.

Concomitent, se reține că, potrivit art.41 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, o sancțiune disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Potrivit legislației relevante, angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este reglementată de Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, în special de art. 38 din această lege, care prevede condițiile necesare pentru stabilirea unei abateri disciplinare. Astfel, o abatere disciplinară poate fi sancționată doar atunci când se constată cu certitudine că procurorul a încălcat legea în cadrul activității sale profesionale, având o vinovăție directă sau indirectă în săvârșirea acelei fapte.

Pe această dimensiune Consiliul Superior al Procurorilor reiterează că atunci când se pune în discuție modul în care un procuror a interpretat și a aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoarea principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște în subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

Pornirea sau refuzul în pornirea urmăririi penale, potrivit art.274 Cod de procedură penală, are loc în temeiul unei acțiuni de sesizare a organului de urmărire penală sau a procurorului, acțiune care nu este una arbitrară, ci trebuie să îndeplinească anumite rigori și cerințe legale, ce țin de formă, competență și conținut, expres prevăzute de codul de procedură penală. Or, nu orice înscris prezentat organului de urmărire penală sau

procurorului servește ca temei de emiteră a unei ordonanțe motivate privind începerea sau refuzul în pornirea urmăririi penale.

Așa cum este menționat în doctrina în materie disciplinară pentru procurori și judecători, atunci când se pune în discuție modul în care un procuror a interpretat și a aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoarea principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște în subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

Deciziile eronate și omisiunile admise într-un proces penal trebuie să poată fi corectate și înlăturate prin intermediul căilor de atac sau a altor proceduri legale și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a procurorului. Or, rolul căilor de atac și anumite prevederi din Codul de procedură penală sunt anume de a înlătura omisiunile organului de urmărire penală și a procurorului, în calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, procurorul care efectuează/conduce urmărirea penală a acționat cu rea-voință sau a admis o omisiune gravă care a prejudiciat grav interesul justiției, inclusiv drepturile și interesele părților în proces.

Remediul principal pentru înlăturarea omisiunilor este exercitarea căilor de atac și aplicarea la timp a normelor procesuale ce se impun, iar anularea unei hotărâri sau constatarea caracterului incomplet a unor acte de procedură nu înseamnă în mod automat că procurorul nu a acționat într-un mod profesionist și în strictă conformitate cu legea.

Inspecția procurorilor, în cadrul investigațiilor efectuate, a făcut clarificările necesare și a asigurat descrierea complexă a modului cum au derulat circumstanțele descrise de cet. XXXXXXXX XXXXXXXX în plângerile depuse, sub aspectul implicării, la diferite etape, a mai multor procurori care au gestionat examinarea adresărilor solicitantului.

În cazul de față, toate verificările efectuate de Inspecția Procurorilor, inclusiv controlul judiciar și analiza ulterioară a materialelor de către Consiliul Superior al Procurorilor, au stabilit că nu există elemente care să susțină acuzațiile aduse procurorilor Petru Tofan, Ivan Rapeșco, și Felicia Costișanu.

În mod cert, s-a constatat că nu s-au identificat încălcări ale normelor de drept material sau procedural și că nu există dovezi relevante care să justifice sancționarea procurorilor.

În conformitate cu art. 46 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, procedura disciplinară trebuie să stabilească în mod clar faptele imputate procurorului și circumstanțele în care acestea au fost comise, având la bază probe clare. Inspecția procurorilor a efectuat verificări ample și a analizat toate actele relevante, inclusiv deciziile anterioare ale procurorilor și controlul judiciar, care au fost confirmate și de instanțele de judecată. Nu s-a constatat nicio acțiune ilegală sau nejustificată a procurorilor în această procedură.

Astfel, Consiliul conchide că materialul probator administrat atât în faza controlului de serviciu, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică, denotă cu certitudine că nu sunt întrunite toate elementele unei abateri disciplinare menționate supra, și anume că acțiunile procurorilor Petru Tofan, Ivan Rapeșco, și Felicia Costișanu, ar constitui abateri disciplinare, contrar prevederilor art.38 din Legea cu privire la Procuratură și pct. 6.1.1., 6.1.2., 6.1.4. și 6.1.6. ale Codului de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor.

Potrivit materialelor și informațiilor administrate în cadrul examinării contestației de referință, Consiliul reține că cet. XXXXXXXX XXXXXXXX și-a realizat dreptul său la un recurs efectiv, atât în contextul controlului ierarhic superior, cât și prin adresarea la instanța de judecată, astfel încât faptele reclamate de către aceasta să fie examinate potrivit prevederilor stabilite de cadrul normativ relevant, circumstanță care, de asemenea, validează necesitatea respingerii contestației depuse în prezenta speță.

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor confirmă că procedura disciplinară a fost desfășurată în conformitate cu legea, iar petiționarului i-au fost explicate motivele respingerii sesizării și contestațiilor sale. Nu s-au constatat încălcări ale drepturilor acestuia în procesul de examinare a sesizării, iar răspunsurile primite de la Inspekția Procurorilor și de la Colegiul de disciplină și etică au fost corecte și justificate din punct de vedere legal.

Consiliul Superior al Procurorilor reiterează că în hotărârea contestată a Colegiului de disciplină și etică s-a dat o apreciere relevantă situației criticate, fiind expuse raționamentele care au determinat necesitatea menținerii deciziei Inspekției procurorilor, făcându-se raportarea corespunzătoare între criticile formulate de către cet. XXXXXXXX XXXXXXXX și circumstanțele constatate în cadrul verificărilor efectuate, care au determinat că toate procedurile de examinare a adresărilor acestuia s-au conformat reglementărilor legislative și instituționale incidente speței.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.70 alin. (1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. a) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge contestația cet. XXXXXXXX XXXXXXXX și a menține hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-139/2022 din 16.12.2022.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ